

Verhoog de kinderbijslag met geld uit het stikstoffonds: mooi thema voor de verkiezingscampagne!

Posted on 22 juli 2023 by Eduard Bomhoff

Verse groente is in twee jaar ongeveer 30 procent duurder geworden, maar suiker en suikerprodukten worden in verhouding almaar goedkoper. Veel van de kwart miljoen kinderen die in Nederland opgroeien in arme gezinnen, zullen dus vermoedelijk ongezonder zijn gaan eten.

Met de kinderbijslag betaalt de overheid mee aan de kosten die horen bij de opvoeding van een kind. Maar die kinderbijslag is deze maand net met drie procent verlaagd: omdat de energieprijzen niet meer zo hoog zijn als eind 2022 het geval was.

De schade van ongezond eten is groot. Het is slecht, niet alleen voor de gezondheid en voor het risico van overgewicht en diabetes, maar ook voor de mentale ontwikkeling van kinderen. Dat staat wetenschappelijk vast, net als dat vaststaat dat de aarde warmer wordt door de uitstoot van CO2 en door verstedelijking, zij het

dat de opwarming van de aarde wel langzamer gaat dan in eerdere rekenmodellen was aangenomen. Zo staan we oog in oog met twee slechte ontwikkelingen: veel kinderen worden ongezonder en zullen daar ook op school last van ondervinden, en de aarde warmt op.

Ons financieringstekort heeft dankzij Sigrid Kaag de limiet bereikt

Over vier maanden – waarom zo idioot lang? – kunnen we bij de vervroegde Tweede Kamerverkiezingen de voorkeur gevan aan partijen als D66, GroenLinks, PvdA, Partij voor de Dieren en Volt, die een absolute prioriteit geven aan de CO2-reductie, of aan partijen als BBB, PVV, SP, JA21 en – als ze op tijd wakker worden – VVD en CDA. Dat zijn partijen die niet willen stoppen met geld voor CO2-reductie, maar ook oog hebben voor de nood van kinderen in arme gezinnen.

Het financieringstekort is dankzij minister Sigrid Kaag opgelopen tot 3 procent van het bruto binnenlandse product (bbp) en heeft de EU-limiet bereikt. Wie kinderen wil helpen, zal dus moeten aangeven waar we op klimaat- en natuurbeleid kunnen bezuinigen. Hoe zouden BBB, PVV, SP, JA21 en – eventueel – VVD en CDA dat kunnen doen?

Het meest voor de hand ligt stoppen met het kostbare stikstofbeleid. Het blind strooien met geld ten behoeve van stikstofreductie werd door D66-klimaatminister Rob Jetten ingezet met een onsterfelijke gotspe: stikstof zou een stofje zijn dat 'als je er teveel van hebt' een 'vestikkende deken legt over de natuur'.

Daarna zakte het niveau nog verder en werd een theoretisch rekenmodel ingezet om boeren te terroriseren. Het model kon geen verschil maken tussen tijdelijke stikstofuitstoot (woningbouw, wegenaanleg) of een permanente toename en hield evenmin op een correcte wijze rekening met de impact van hoge schoorstenen en variërende windrichtingen. Arnout Jaspers heeft met deze onzin grondig afgerekend.

Voor de vermindering van de stikstofuitstoot en de stikstofneerslag in combinatie met een omslag in de landbouw is door het nieuwe kabinet 25 miljard euro gereserveerd. Een flink deel van dat bedrag kan beter worden besteed aan het verhogen van de kinderbijslag. Om die ommezwaai politiek acceptabel te maken,

moeten BBB, PVV, SP, JA21 en – ik geef de hoop niet op – VVD en CDA het hart van hun kiezers aanspreken. Dat is niet zo moeilijk.

Hoe klinkt: 'Asielzoekers die te lang moeten wachten op een overheidsbeslissing hebben automatisch recht op een bestuurlijke dwangsom van maximaal 1442 euro, maar kinderen die opgroeien in armoede krijgen geen compensatie voor de prijsstijging van gezond eten. Put uit het stikstoffonds om die kinderen royaal te helpen.'

Bescherm kinderen net zo zorgvuldig als de Waddenzee

Of: 'De Waddenzee is een beschermd Natura 2000-gebied en dus moet het zand dat er wordt weggebaggerd om vaargeulen op diepte te houden, in de Waddenzee blijven. Rijkswaterstaat voert het dus niet af, maar stort het verderop – en even later is het weer terug. Maar hoe zit het met de bescherming van onze kinderen? Na twee jaar covid met onnodig lange schoolsluitingen zijn er nu naar schatting een kwart miljoen kinderen die niet gezond groente en fruit kunnen eten. Bescherm de volgende generatie ten minste net zo zorgvuldig als de Waddenzee. Dat kan met geld uit het stikstoffonds'.

En komt er tegenspraak, vuur dan een tweede salvo af: 'Aan de andere kant van de Waddeneilanden ligt de Noordzee en daar kan kennelijk alles wijken voor zwaar gesubisideerde windmolens die op grote schaal vogels doden. Zo willekeurig en excessief is het natuurbeleid.'

Ik ben geen opiniepeiler, maar dit lijkt me kansrijk. Lastiger wordt het voor BBB, PVV, SP en JA21 om ook het CO2-beleid om te buigen zonder de indruk te wekken dat het klimaat hen niet ter harte gaat.

Ik zou beginnen met de plannen voor waterstof en ammoniak. Die zijn financieel riskant (want bij de huidige prijzen zeer verliesgevend) en ook gevaarlijk. Niet voor niets is ooit besloten om zo min mogelijk ammoniaktreinen door het land te laten rijden. Stopzetting van de bouw van waterstof- en ammoniakfabrieken totdat het proces rendabel en veilig is, is misschien politiek denkbaar, zeker voor BBB, PVV, SP en JA21, en wellicht ook voor VVD en CDA, die het veiligheidsaspect extra kunnen benadrukken.

Zo kunnen we geld vrijspelen voor een aanzienlijke verhoging van de kinderbijslag, die dan beter ook per maand kan worden uitbetaald, en niet, zoals nu, per kwartaal. Daardoor is er een vertraging van zes maanden tussen het meten van de gemiddelde inflatie en de betaaldag. Als in de herfst gas en elektra opnieuw veel duurder worden, willen we gezinnen toch niet weer een half jaar laten wachten op hogere kinderbijslag. Betaal elke maand en laat de bedragen in de pas lopen met het geschatte actuele prijspeil.

Minder suikerbieten en meer natuur

D66, PvdA, GroenLinks, Partij voor de Dieren en consorten zullen zeker tegenwerpen dat de kinderbijslag voor de overheid onnodig kostbaar is, want rijke ouders krijgen die óók. Dat is waar, maar er staan twee belangrijke voordelen tegenover.

De kinderbijslag is voor iedereen onbelast en verstoort dus niet nog meer de scheve uitkomst van één euro extra verdienen, maar 80 cent verliezen door meer belasting en minder toeslagen. Ook is politiek belangrijk dat de kinderbijslag – net als de aow – een transfer is die niet is omgeven met klachten en schandalen. Dat is natuurlijk omdat er geen ingewikkelde formulieren en wantrouwige ambtenaren aan te pas komen.

En dan nog iets: zodra onze kinderen meer groente en fruit eten en minder snoep en andere suikerproducten, kan Nederland een paar suikerbietenplantages teruggeven aan de natuur. Mede dankzij Cees Veerman, ooit tegelijk minister van Landbouw én suikerboer (hoe kan het?), hebben we er daarvan in verhouding meer dan alle andere EU-lidstaten. Minder suikerbieten en meer natuur: klinkt dat niet als groen geluk?

Eduard Bomhoff *is oud-hoogleraar economie aan de EUR, Nyenrode en Monash University. In 2002 was hij vicepremier in het eerste kabinet-Balkenende.*

Het zijn de donateurs die ***Wynia's Week*** *mogelijk maken. Doet u al mee? Doneren kan op verschillende manieren. Kijk* ***HIER****. Hartelijk dank!*